

INDIAN SCHOOL DARSAIT
DEPARTMENT OF SANSKRIT
SANSKRIT - CLASS IX
2018-19

अक्षरविन्यासः

- 1 क + अ + र + उ + ण + आ = _____
- 2 च + अ + र अ ण अः = _____
- 3 श + इ + व + अः = _____
- 4 प् + उ + स् + त् + अ + क् + अ + म् = _____
- 5 छ + आ + त् + र + आः = _____
- 6 घ् + अ + ण् + द् + आ = _____
- 7 ब् + आ + ल् + इ + क् + आ = _____
- 8 क् + अ + व् + इ + त् + आ = _____
- 9 ध् + आ + व् + इ + क् + आ = _____
- 10 न् + अ + म् + अ + स् + क् + आ + र + अः = _____

अक्षरमेलनं कुरुत ।

- 1) वचनम् = _____
- 2) लक्षणम् = _____
- 3) अनुभवः = _____
- 4) गङ्गा = _____
- 5) भागीरथी = _____
- 6) अध्यापकः = _____
- 7) समुद्रतटः = _____
- 8) आकाशः = _____
- 9) अभ्यासः = _____
- 10) धावति = _____

वर्णविचारः

इमानि ध्यानेन पठत ।

अकुहविसर्जनीयानां कण्ठः	अ आ कवर्गः ः
इचुयशानां तालु	इ ई चवर्गः य श
ऋटुरषाणां मूर्धा	ऋ ॠ टवर्गः र ष
ल्लतुलसानां दन्ताः	ल्ल तवर्गः ल स
उपूपध्नीयानाम् ओष्ठौ	उ ऊ पवर्गः
जमङ्गानां नासिका च	ज म ङ ण न
एद्वैतोः कण्ठतालु	ए ऐ
ओद्वैतोः कण्ठोष्ठं	ओ औ
वकारस्य दन्तोष्ठम्	व

अभ्यासः

घ =	ढ =	भ =	ए =
ऋ =	अ =	स =	ः =
झ =	द =	ण =	व =
इ =	ष =	ज =	ओ =
			म =

‘न’ इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

- 1) कण्ठः 2) नासिका 3) दन्तोष्ठम् 4) कण्ठोष्ठं

‘ल्ल’ इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

- 1) तालव्य 2) ओष्ठौ 3) नासिका 4) दन्ताः

‘ग’ इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

- 1) तालु 2) मूर्धा 3) कण्ठः 4) दन्ताः

अयं वर्णः च वर्गे नास्ति । 1) भ 2) छ 3) ज 4) ञ

अयं वर्णः पवर्गे अस्ति । 1) झ 2) फ 3) ड 4) र

उचितं वर्णं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । गत्वा = ग् + _____ + त् + व् + आ

- 1) ज् 2) अ 3) आ 4) उ

संयोजनं कुर्वत । च + अ + ल् + इ + त् + उ + म् = 1) चलत्वा 2) चलितुम् 3) चलित्वा 4) चलतुम्

उच्चारणस्थानानि लिखत ।

$$10 \times \frac{1}{2} = 5$$

न = _____ छ = _____ य = _____ र = _____

झ = _____ थ = _____ ध = _____ ङ = _____

उच्चारणस्थानानि कानि इति चयनं कृत्वा लिखत ।

10 x ½ = 5

1) 'व' इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

1) कण्ठः 2) नासिका 3) दन्तोष्ठम् 4) कण्ठोष्ठं उत्तरं

2) 'श' इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

1) तालव्य 2) ओष्ठौ 3) नासिका 4) दन्ताः उत्तरं

3) 'ष' इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

1) तालु 2) मूर्धा 3) कण्ठः 4) दन्ताः उत्तरं

4) 'फ' इति वर्णस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

1) तालु 2) मूर्धा 3) कण्ठः 4) ओष्ठौ उत्तरं

5) अयं वर्णः प वर्गे नास्ति । 1) भ 2) म 3) ज 4) व

उत्तरं

6) अयं वर्णः त वर्गे अस्ति । 1) झ 2) न 3) थ 4) ध

उत्तरं _____

7) उचितं वर्णं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । खल्विदम् = ख् + अ + ल् + _____ + इ + द् + अ + म्

1) ज् 2) इ 3) व् 4) ल्

उत्तरं _____

8) उचितं वर्णं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । अपठित्वा = अ + प् + अ + _____ + इ + त् + व् + आ

1) द् 2) ढ् 3) ट् 4) ड्

उत्तरं _____

9) संयोजनं कुर्वत । क् + ऋ + त् + व् + आ =

1) कुवा 2) क्वा 3) कृवा 4) कृत्वा

उत्तरं _____

10) संयोजनं कुर्वत । त् + र् + इ + ल् + ओ + क् + ई =

1) त्रिलोकी 2) तिलोकि 3) त्रिलोकि 4) तिरिलोकी

उत्तरं _____